

TARTALOM.

I. Egyházi dolgozatok.

Urvacsorai beszédek pünkösztre: I. Péterfi Dénes.	102
" " " II. Rédiger Géza.	104
" " " III. Ürmösi Kálmán.	106
Egyházi beszéd. (Harangszenteléskor.) Albert János.	314

II. Hittaniak, bölcselmiek.

Összehasonlító mythologia. Gróf Kuun Géza.	1
Dávid király zoltáiraiból: CXLIV. zolt. Rédiger Géza.	39
" " " XII. " Rédiger Géza.	73
Gyöngymondatok. Közli: Kiss Mihály.	70
Kapcsolatok az emberiség haladásában. Dr. Berde Áron.	77
Mózes a szabadító. (Legenda.) Rédiger Géza.	160
Gyászdal. Iszlai Mártontól. Szövegét írta: Rédiger Géza.	418

III. Nevelés és oktatásügyiek.

Gymnasiumi oktatásunk és a túlterhelés. Kozma Ferencz.	6
A székelykereszturi középtanoda felekezeti és nemzeti fontossága. Sándor János.	17
Luxus a nevelésben. Kovácsi Antal.	98

IV. Életiratok, történelmiek.

Egyháztörténelmi adatok:

CXV. Íj. Franc Ádám levele Amsterdamból 1667. feb. 15. Közli: Benczédi Gergely.	28
CXVI. Dávid Ferencz újabban felfedezett kézírata. Közli: Koncz József.	321
Buzogány Áron. (Nekrolog.) Péterfi Dénes.	61
Tordai unitárius papok. Benczédi Gergely.	84.

IV

Adatok a „keresztény“ szó történetéhez. Kanyaró Ferencz.	122
A kiegyezés és koronázás 1867-ben. Egy nagyobb munkából.	
Kővári László.	152
Emlékünnepély a kolozsvári unitárius főiskolában:	
I. Megnyitó beszéd. Kovács János.	164
II. Bagoly Sándor élete és alapítványa. Mózes András.	165
III. Jóltevők emlékére. József Miklós.	173
IV. Zárbeszéd. Kovács János.	175
Aranyos-rákosi Székely Sándor és Vörösmarty. Kanyaró Fe-	
rencz.	177
Unitáriusok Magyarországon a XVI. és XVII. száz évben. Ka-	
nyaró Ferencz.	225 376
Emlékünnepély a székely-keresztúri unitárius gymnasiumban:	
I. Megnyitó beszéd. Sándor János.	250
II. Nagysolymosi Koncz János élete. Péterfi Lajos.	252
III. Bezáró beszéd. Sándor János.	271
Baumgart Bálint élet- és jellemrajza. Jakab Elek.	301
Pálfy Károly. (1847—1888.) Iszlai Márton.	338
Péterfi Sándor pap és egyházi író élete. Sándor János.	361
Dr. Beard Károly és Dr. Freeman Clarke Jakab. Kovács János.	392

V. Egyházi élet.

Budapesti levelek: Jakab Elek.	48 117 195
Van-e helye az unitáriusoknak az alakuló magyar Prot. Tudos-	
mányos Irod. Társulatban? Figyelő.	53 131
Egyházi élet a kolozsvári ekklezsiában.	65
A Protestáns Irodalmi Társaság megalakulása utáni hangok az	
unitáriusokról Figyelő.	200
Püspöki látogatás Háromszékkörben. Kiss Sándor.	282
Egyh. élet: I. Felsőfehér körben. —o —r.	288
II. Küllői egyházkörben. Quidó B.	290
Az unitárius vallásközönség egyh. főtanácsának gyűlése. (G.)	323
Ferencz József püspök levele felekezeti ügyben.	400

VI. Vegyes tartalmak.

Párisi levél. Charrnaud D.	40 109 185 274 342 408
Angolországi levél. Gordon Sándor.	191

VII. Irodalmi értesítő.

63 145 215 292 351 416.

VIII. Aranykönyv.

A székely-kereszturi gymnasium 5-ik tanári székére tett adakozások 72 149 222 298 359. Nyilvános kimutatás a zsinattartási költségekről 74. Nyilv. köszönet. Adakozás Péterfi Sándor emlékkönyvére 75 223. Kovásznai leány-ekkl. Nyilv. köszönet 223. Budapesten alapítandó unitárius rendes lelkészi állomásra és állandó imaházra tett kegyes adakozások 299. Alapítványok 359. A szt.-mihályfalvi ekkléziának nyilvános köszönete. 432.

IX. Különfélék.

Az egyházért. Sárdi József hagyományai. A Prot. Közlöny sajtóhibája 68. Az angol unitáriusok és más szabadelvűek nemzeti conferentiája. Kozma Ferencz 69. Felhívás a Prot. Irod. Társulat pártolására 146. A báró Baldácsy Antal prot. alapítvány 147. Gróf Kuun Géza. Ismert kézből 148. Püspöki vizsgálat. Unitáriusok és reformátusok Verespatakon 216. Emlékünnepély. A kolozsvári unitárius anyae gyházközség. Lelkészcserélés. Nekrolog. Gróf Teleki Miklósné. Dr. Beard K. és Dr. Freeman Clarke Jakab 220. Trefort Ágoston. Egyh. Főtanácsunk 294. A Prot. Közlöny. A Dávid F. egyesület. Alapítvány. Osztálytársak találkozása. Gerard asszony könyve 295. Schweizer Sándor. Nekrolog. 296. Sociologia és theologia. 354. Simén ünnepély 355. Felhívás lelkész és énekvezér atyánkfiaihoz 357. Papválasztás. Széplaki Petrichevich Horváth Borbára 358. Prot. irod. társaság. 419. A Debreczeni Prot. Lap. A józan ész. A Dávid-F.-egyesületben 428. Dr. Berde Áron. Új esperes. A tordai polg. iskola igazgatója. A Prot. Egyh. és Isk. Lap. 429. A Sárospataki Ifj. Közlöny. Gyakorlati nevelés Amerikában. Oh Jeruzsalem városa! Egy pap, kinek erős hangja volt. 430.

Gyászhirek: 69 148 298 359 431.

A szerkesztőség postája. 432.

KERESZTÉNY MAGVETŐ.

XXIII-ik évf.

Január—Február 1888.

I-ső füzet.

ÖSZSZEHASONLÍTÓ MYTHOLOGIA.*

Mi tulajdonképpen a mythos? kérdezi Angelo de Gubernatis. Azok, a kik e tárgygyal nem foglalkoztak, azt fogják mondani, a mythos mesebeszéd, valótlanág; a görög nyelvben μυθολόγος a.m. „elbeszélő“, „meseköltő“, fecsegő“. Ha a mythos csakugyan valótlanág, kérdezi tovább De Gubernatis, minek foglalkozunk vele? Ámde a mythos sokkal több a pusztá valótlanágnál, több a költeménynél is, nem eszelősség s nem agg kofaság, mert a népies költészet kifejezése, tehát a népszellem valóságos nyilatkozata, oly μυθολόγημα, melyet nem egyes μυθολόγος, hanem maga a népszellem alkotott s valamint a nyelvet nem egyesek faragták, úgy a monda sem egyes ember műve. A midőn Versegi a nefelejtben Laura szemét látja, oly képet rajzol, melynek a valósághoz épp oly kevés köze van, mint a mythoshoz. A Tás suret egy gyászoló nőhez hasonló sziklaalakzatán látható vízcepegés és Niobe könnyei közt egész más a viszony, mint a két harmatcsepp s Laura szeme közt Versegi említett költeményében.** Homer szerint Niobe fájdmában sziklává dermed, de a szikla is érez, s a gyermekei elmulása felett siró Niobének könnyei ki nem apadnak soha (H. 24,602). A költő éppoly kevésbé teremthet új mythost, mint nem alkothat új szót, s csakis színezhethi, ékesitheti, plasztikailag jobban kiemelheti, nagyobb reliefbe teheti az ősrégi mythost, valamint új szavakat is képezhet, ha kedve tartja és szükségét érzi, a régi gyökökből és a régi képzőkből, még pedig nem szabadosan, hanem a létező nyelvtörvények értelmében. Niobe gyermekeinek száma a különböző költőknél különböző; eredetére nézve se egyeznek a költők, némelyek szerint anyja a Pleiasok, mások szerint a Hyasok egyike volt. A szám és név közömbös, a földolog az, hogy Niobe elvesztett gyermekeit siratja s eredete az

* Mitologia Comparata di A. De Gubernatis (Milano, 1886).

** Két tsöpet láttam, mint

remégtek

Oh kedves képzet! szép ölén;

Egymásba végre mint peregtek

Sik levelén.